

“TORPAĞIMIZI VERMEYECEĞİZ!”*

Oktay Konyar
Bergama Köylüsü

2002 yılında ülkenin fotoğrafına bakmak lazım. Bu fotoğrafı hergün görüyoruz; sizler de görüyorsunuz. Fotoğrafa bakınca neler görüyoruz? Yurttaş yaşamında ilk kez bu kadar aşağılandığı, onurunun kırıldığı bir dönemi hatırlamıyor. Temel hak ve özgürlüklerin insan haklarının önündeki engellerin kalkmadığı, ulusal egemenlik haklarının yabancılara bir gecede padişahların bile cesaret edemediği bir yöntemle devredildiği, çürümüşlüğü dünyada ender görülen bir noktaya geldiği bir yönetim anlayışının fotoğrafı bu. Toplum tepkisizleşmiş. Partiler, vakıflar, dernekler birşeyler söylemeye çalışıyor. Biz de, Bergama köylüsü olarak bir şey söylüyoruz: “Kazanmalıyız”.

Küreselleşme, globalleşme, yeni dünya düzeni diyorlar. Bunları söylemeleri gereksiz. Bizler, onları tanıyoruz, biliyoruz. Kurtuluş savaşından tanıdığımız emperyalizm artık daha rahat. Sömürgeci küreselleşmeye doğru giden kurumlaşmayı getirdi. Bizim haklarımız, işçinin, emekçinin yaşam haklarıyla ilgili kararlar, başka bir devletin çıkarlarıyla özdeşleşmez. Eğer böyle görülüyorsa, tek doğru şey var: “bu ülke bizim değil”. Bu ülkeyi bize vermek için inanılmaz bir enerjyle her cephede savaşan, bağımsızlık mücadelesi veren insanlar, bu ülkeyi satmak için vermediler.

Bergama Mücadelesi Bir Projedir

Bergama mücadelesi, kendiliğinden gelişen bir olay değil, yaşamımızın projesi, oradaki insanların hayatıyla ilgili bir projedir. En örgütsüz toplum köylüdür. Köylü 1950’den beri sağ partilere oy verir. Çocuklarımızın ekmeğinin elinden aldığı farkında değildir. “Onları tanıyın” der Nazım Usta. Toplumun en örgütsüz kesimi böyle bir mücadeleyi sürdürebiliyorsa, her kesimin bu mücadeleyi doğru bir biçimde algılayırsa, dalga dalga devamının geleceğini düşündük.

1950 –2002 arası demokrasinin gecikmesinin sebebi köylüdür. Öksüz bırakıldı, yöneticiler onları ciddiye almadı ama köylü korkmadı. Fakat siyanürden çok korktular, topraklarının kirletilmesine karşı geldiler. Toprağını terk etmek, ülkesini terk etmek gibi geldi onlara. Toprakların sahibi olmanın bir bedeli vardır ve bu bedel acımasızca saldırılara karşı ödendi. Kurtuluş savaşında ödediler, acı çektiler. Şimdi sıra bize geldi, gelmelidir.

“Bu, Benim Hayatım”

Topraklarını korumak, Çiller’e Demirel’e oy vermekten geçmiyor; adam gibi direnirseniz, hak ararsanız birbirinize güvenirseniz topraklarınızı koruyabilirsiniz. Bu mücadelenin zorluklarını anlatmama gerek yok. “Bergama köylüsü, kendi hayatıyla ilgili kararlara katılmalı, söz söylemeli, özü toprağı olmalı” dedik. Köylü toprağını sever; bu bir gelenektir. Ben onların abisi, dedesiyim. Mücadeleye başladığımızda gelin hamileydi. Şimdi çocuk 12 yaşında. Siyanürle mücadeleyle büyüdü.

Ülkenin en örgütsüz kesimi, kendi temel haklarını koruyacak duruma gelmişse, bunu yaşama geçirmeli, meydana çıkmalı hakkını aramalı “bu benim hayatım, benim toprağım, ben de söz sahibiyim” demeli. İşte, bunu yaptı Bergama Köylüsü.

1970’lerden sonra toplumu sindirmeyi becerdiler ve kolaycı bir toplum yaratarak darbelerin ölümlerin arkasına saklanarak bir gerileme sürecini hazırladılar. Bunun örnekleri dünyada pek çok ülkede var. Her şiddetin karşısında, yeni mevziler yeni örgütlenme modelleri ortaya çıkar.

---

* Bu yazı, 02 Mayıs 2002 tarihinde, Oktay Konyar ile SAV’da yapılan söyleşi kayıtlarından hazırlanmıştır.

İnsan hakları ihlalleri her yerde var. Bergama bunu anlatıyor. “Biz bir şey yapacağız, bize dikkat edin” diyor. Yaptığı şey şu: Kitleler halinde toplanabiliyor, demokratik geleneklerini meydana çıkarıyor. İnanılmaz bir enerjiyle yapıyor bunu. Bizde taş atmak olmaz. 80 yaşındaki ihtiyar delikanlılar en önlere. Benim köylüm tanrıçadır. Askeri polisi terlerken görüyor, çarşafıyla onun terini siliyor. “Benim başka şansım yok, ya toprağım ya ölüm” diyor. Dinamiklerimizi oluşturuncaya kadar bir hayli sıkıntı çektik. Ancak, şimdi öyle bir noktaya geldik ki bir ıslıkla binlerce insan aşağıya iner. Biz ad söylemeyiz. Aldığımız ortak kararlar vardır. Yurttaş bilinci geliyor. Öyle bir şey olmalı ki artık dünya başını çevirmeli “ya bu çapulcular bu hiç ses çıkarmayan insanlar bir şeyler yapıyorlar, ne oluyor burda” demeli. Emniyet, bizi kare kare alıyor. Bir bakıyor aramızda yabancı yok; Asiyeye Nine, Şehriban Abla. Yani orda yaşayan insanlar. Biz, bir tek yabancıyı aramıza almadık, sizi de almayız. Bizi desteklemenin yöntemleri vardır, dünyanın her yerinde bizi destekleyebilirsiniz. Bunu başarmalıyız, o keyfi biz almalıyız, o bedeli de biz ödemeliyiz. Gerçekten belli kurallar var ve bu kurallar yaşama geçmeli, kendi demokrasisini kurmalı. Bu size yabancı gelen bir demokrasi değil, özlediğiniz demokrasi.

Saldırı Küresel

Küresel saldırılara karşı, alışlagelmiş yöntemleri aşmamız gerekiyor. Yeni dünya düzeni aldatmacası karşısında, kendimizi yenilemeliyiz. Demokratik hak arayışımızı yasal zeminlerde, onları ürküten, korkutan, “bunlar biliyor” dedirtecek mücadele yürütmeliyiz. Masum ama kararlı inatçı suç işlemeyen provokasyona gelmeden, şiddetten uzak bir yöntem geliştirmek lazım. Bergama Köylüleri, 2002’de de, demokratik hak arayışını, meydanları inadına terk etmeden, baskıları şiddeti aşarak bir arada sürdürüyor. Bu duruş, ülkenin yeniden hak arayışına katkı koymaktadır. İtaatsizliğin bize uygun, bizim anladığımız şekilde yapılanmasının ülkenin geleceği ile ilgili yeni bir model olduğunu düşünüyoruz.

Ve 1974 yılında yani çok sayıda insanın avukatı bilim adamı öğr.üyesi gençlik yıllarındaki insanlar düşüncelerinden dolayı asıldılar özgür bir dünyada yaşamayı cezaevlerinde insanlar volta atıp zamanı geçirebilirdi açlık grevleriyle oraların iyileştirilmesi konusundaki sorumluluklarını yerine getirdiler 55 56 57 hükümet tartışmaları yerine çıkış noktamız kendimizi sorgulamaktır yurttaş olmanın onurunu yaşayan herkesin önce kendini sorgulaması gerekir bu alçakları iktidara getirenler bu acımasız saldırıları hazırlayanlar aydınları yurtseverleri cezaevlerine gönderenler parmak kaldırarak yasa çıkarıp bunu bizim önümüze koyanları gerçekleştiren biziz

bizzat biz yapıyoruz onları. bir araya gelememenin etkilerimizdeki taşları dökememenin sözde ideolojik farklılıkların arkasına saklanarak ülkenin katledilmesine göz yuman anlayışın artık bize acı verdiğini bu acıya onlarla beraber katlanmak zorunda olmadığımızı kendi sorunlarımızı kendimiz çözecek kadar yüreğimizin saygınlığımızın kararlılığımızın olduğunu göstermek için biz de artık proje üretiyoruz. iddialıyız bütün köylülerle işçilerle ..58 yaşındayım hiç yakalayamadığım şansını yakaladım köylülerim yakaladı türk köylüsü yakaladı kesk başkanı demokratik mücadele savaşımı Bergama köylüsünden bağımsız değildir. Bergama süreciyle özdeşleşmeden olacağına inanmıyoruz dedi çünkü tavrımız anlayışımız dünya görüşümüz aynı bunları artık ortak bir zeminde yaşama geçirmeliyiz dedi ve bu partilerin dışında mücadeleyi kendine saklayan erk gibi gören buradan bir rant bekleyen yapının dışında samimi dürüst ilkeli bir harekettir 2 milyon kamu emekçisi Bergama süreciyle aynı kaderi paylaşan insanlar bir araya geldi o nedenle 1 mayısın keyfi çok farklıydı 1 mayıs artık bizim de bayramımız olduğunu düşünüyoruz bundan sonra 1 mayısı Artvin’de Gümüşhane’de Tunceli’de Kaymaz’da kürtlerle, işçilerle beraber kutlayacağız bunun bütün altyapısını görüyoruz. Her yeri tüm Türkiye’yi dolaşıyoruz bizim gibi ülkelerin dağlarına bahar bir gün mutlaka gelir. herkese bahar gelmesi için insanlar hayatlarının baharında gitti benim köylü kadını “torpağımı gavura vermeyeceğim onun için savaşıyorum” diyor. yeri gelirse siz aslansınız kurtuluş savaşını yaptınız aslansınız diyeceksiniz yeri gelince de onları

aşğılayıp topraklarını yabancılara vereceksiniz hatta ajansınız siz yabancılarla işbirliği yapıyorsunuz diyebilecek noktaya gelebileceksiniz

Bergama sürecini anlattı der kamu emekçilerinin mücadelesinden bağımsız olmaması keskindeki gelişim midir Bergama'nın yarattığı bir şey midir?

Veli Baydur Bergamada çalışan işçiler maden işte örgütlendirildiler işçilerle köylüler karşı karşıya bırakıldılar

Türkiye'deki demokrasinin önündeki engel de köylüdür.

Ülkenin bütün güvenlik güçleri şiddet uygulamak üzere örgütlenmiş. Demokratik taleplerin engellenmesi konusunda eğitim görmüşler. İnsan psikolojisini çok iyi biliyorlar. Bergama süreci onları şaşırttı. Şiddet uygulayamıyorlar; cop kullanamıyor, dağıtamıyor, bağırıp çağırıyorlar. Toplantı gösteri kanununu alıp çalışmaya başladılar bize altın madenini yatağanı sorun size hepsi anlatacaktır öğretim üyesi olduk polis şefleri işin içinden çıkamayınca yeni bir yöntem buldular pazarlık yöntemi nineler dedeler bizi üzmemeyin bakın bir kamuoyu oluşturduunuz bütün dünya sizden söz ediyor buradan çıkın hem bunu söylüyorlar hem de ertesi gün mahkemeye veriyorlar biz mahkemeye çıkıyoruz.

TMMOB kendi iç dinamiklerini mücadele sürecine katmadı nükleer santralle ilgili eylem yapıyoruz EMO'dan 10 tane adam gelmiyor.

Bergama'da ilk eylemi yapıyoruz herkes çok heyecanlı bildiri dağıtacağız o günkü sayı 93. erkekler içeri girdi kadınlar dışarıda kaldı başkan ne yapıcık dediler acele etmeyin dedim biz Gandhi gibi olmalıyız. 2002 de küresel saldırı karşısında onu bile aşmalıyız örnek olmalıyız. Masanın üstünde soyunmaya başladım köylü şaşırdı üstüm çıplak onlara da soyunun dedim itiraz ettiler soyunun dedim köylü psik. iyi biliyorum onlar için en zor şey çıplak olmaktır en büyük utançtır onları deniyorum bize tüfek ver bizi soyma dediler kararlılıklarını ölçüyorum 700 800 kişi olduk kadınlar soyunmayan adamlarına kızdılar soyunun dediler esnaf şaşıyor bildiri dağıtıyoruz şimdi hemen ne zaman soyunicik diyorlar

En ilginç şey bir üni.de çok şey öğrenirsiniz yaşamın ta kendisi halk alçaklar dürüstler belli biz bir aileyiz. polis bizle baş edemeyince el sıkışıp soruyor ne istiyorsunuz maden kapatılsın vali kapatamayız dedi biz de buradan gitmeyeceğiz dedi halk.köylüyü sürükleyemiyorlar dünyada kurtuluş savaşından sonra böyle bir hareket bu memuru işçiyi döverler Bergama'yı çözemediler biz her gün ders çalışıyoruz bir yabancı gelmiş kimdir ne kadar kalır her tepede adamımız var saniyede dağılıp saniyede tekrar ıslıkla toplanıyoruz.

Ülkenin bu tarafında beklemedikleri bir hareket oldu boğaz köp eyleminden sonra cumhuriyet savcısı bunların arkasında kimler var kimlerle yapıyorlar inceliyor.savcılar köylünün ifadesini alıyor şahsine nine savcı bey toprağımı gavura vermiycem onun için savaşıyım dedi ne işin var boğaz köprüsünde dedi kendimizi tanıttık da o yüzden dedi

Bergama köylüsü bir gündeme tabidir önümüzdeki dönem acımasız bir küresel saldırı dönemi bu saldırıda Bergama Köylüsü yeni bir kitap yazıyor. Bu kitap hak aramanın sınırlarını belirliyor. biz yeni bir mücadele anlayışını oluşturuyoruz. önümüzdeki dönem azgınlıkla

gelecek Bergama bir köprüdür küreselleşme çokuluslu şirketlerle olur bir ülkede bu şirketler yerleşmeye başlıyorsa bağımsızlık ilişkilerini insan ilişkilerini onlar belirliyorlar onlara karşı köylünün tavrı bir sınavdır arkadan neler gelecek bize olan saldırı hayatımızı altüst etti tuncelide yaşayan acıyı benim köylüm de yaşadı gördü mersin nükleer santralde köylü gelsin para kazanırız derken Bergamalı orda dayak yedi aç kaldı bu köylü bilinçsiz onları bilinçlendirmemiz lazım dedi.bu alçakça yönetimin tuzaklarına gelmemeliyiz hep saldırdılar ve kazandılar cum.kazanımlarını tek tek elden çıkarılıyor insan hakları yok muhalefeti asker yapıyor parlamento kirlenmiş atatürkün kurduğu yapılar el değiştirmiş .demokratik hak arayışı yeniden yapılanmalı ve insanlar meydanlara çıkmalı çözüm meydanlardır yurttaş o kadar usta akıllı saygın biçimde hakkını aramalıki karşınızdaki kendini gözden geçirmeli hep onların dediği oldu öldürüldük cezaevi demek ki partiler de bir şeyi beceremedi biz suç işlemeyen alanlara çıkacağız eylem yapacağız biz kazanmaya talibiz emperyalizmin tuzaklarına düşmeden ve en temel sorun halkı arkaya alamamak sendikalar haklarına sahip değil,partiler arasında ayrılıklar var şimdi partiler sadece kendini ifade etmek için meydanlara çıkıyorlar biz sadece ifade etmeyi değil doğru dürüst dayak yemeyi becermek akşam eve dönmek istiyoruz
Cezaevine girmek öldürülmek istemiyoruz .

Bergama'nın her santimi altın ürününün dünyada örneği yok pamuk bakırçay havzasında birinci .zeytinyağı öyledir.

Amerika keşfedilince Kızılderilileri öldürdüler dağlara kaçtılar oradan aşağıya bakıyorlar toprakları ne oldu aşağıda bir gün oturan boğa dev bir kule gördü heyecanlandı torununu gönderdi bilgi alması için dediler ki aya gidiyoruz istersen dedenin mektubunu götürürüz dediler dede aşağıya indi torununa söylediklerimi bizim dilimizde yaz dedi okudular ki bu gelenler kuştur sizin de topraklarınızı elinizden alırlar.

Biz bu kuşları tanıyoruz.

1960'lardan beri alışageldiğimiz yöntemlerin dışında, o dönemlerin çocuğu old. için hatırlıyorum dem.müc.örgütlü veriliyordu mit vb ülkemiz üzerinde egemenlik kurmak isteyen devletler bizim tarzımızı biliyor,gelişmemiş ülkelerdeki halkın genel nabzını tutmayı başarmışlardı şiddet nasıl örgütlenir nasıl karşı konulur çok iyi biliyorlardı bilim insanı olmuşlardı.

* Bu yazı, 02 Mayıs 2002 tarihinde, Oktay Konyar ile SAV'da yapılan söyleşi kayıtlarından hazırlanmıştır.